ZEER GEHEIM

1.

Gereisdoor Minister Algera. L. D.P.V. loko-L.

MINISTERRAAD
Nr.1883

Ex.nr. 12

Notulen van de vergadering
gehouden op maandag 24 december 1956 in de trèveszaal,
aangevangen 's morgens om 10 uur en 's middags voortgezet

Aanwezig: De minister-president Drees en de ministers Algera, Cals, Hofstra, Klompé, Luns, Mansholt, Samkalden, Staf, Struycken, Suurhoff, Witte en Zijlstra

Tevens zijn aanwezig de staatssecretarissen Schmelzer en Veldkamp (bij de punten 15 en 16)

Secretaris: J.Middelburg

2. Ingekomen stukken en mededelingen

a. Vermelding van Raad van State in reglement van orde

De minister-president deelt mede, dat hij de vice-president van de Raad van State, dr.Rutgers, heeft ontvangen, die hem een memorandum overhandigde naar aanleiding van de vaststelling van het nieuwe reglement van orde voor de ministerraad, waarin niet meer voorkomt de bepaling, dat de ministerraad beraadslaagt over wetsontwerpen voorzover deze bij de Raad van State tot belangrijke aanmerkingen en bezwaren aanleiding hebben gegeven. De nieuwe redactie van de onderhavige bepaling is op grond van verschillende overwegingen ruimer gekozen, o.a. wegens de totstandkoming van het statuut. Dr.Rutgers begreep, dat op dit punt het reglement van orde niet onmiddellijk kan worden gewijzigd (de Raad van State opnieuw uitdrukkelijk noemen), maar misschien kan dit bij een volgende wijziging nog eens onder ogen worden gezien.

2 b. Incompatibiliteiten voor wethouders van volkshuisvesting

Minister Witte deelt mede, dat de gemeenteraad van Voorburg een motie heeft aangenomen tegen de wethouder voor de volkshuisvesting, die commissaris van een bouwmaatschappij is geworden. Dergelijke ongewenste combinaties komen meer voor, maar het ondermijnt het vertrouwen in de overheid. Spreker vraagt minister Struycken of deze niet een spoedige wijziging van de gemeentewet kan bevorderen, waardoor het aan burgemeesters en wethouders verboden is om commissaris van een bouwmaatschappij te zijn, en het evenmin is toegestaan op te treden als architect van bouwwerken, waarbij de gemeente betrokken is. Minister Struycken zou in eerste instantie via de commissarissen van de Koningin invloed op de betrokken gemeentebesturen willen uitoefenen en met de wettelijke voorziening nog willen wachten hoe het in de gemeenten gaat. Minister Witte merkt op, dat de commissarissen van de Koningin wel op burgemeesters druk kunnen uitoefenen, maar niet op wethouders en

L, die in de gemeente Voorburg woont

I, die in de eigen gemeente toezichthouder is

bl. 4 bl. 10

206.

© NA, 2.02.05.02 (Arch. MR) (Nationaal Archief, Den Haag) inv.nr. 404
http://resources.huygens.knaw.nl/europeseintegratie/doc/S00356

3 e. Gemeenschappelijke markt en Euratom (Zie notulen m.r. 17 december 1956, punt 12)

Minister Luns deelt mede, dat minister Mansholt eerst een duidelijke uiteenzetting aan Spaak heeft gegeven over het vraagstuk van de gemeenschappelijke markt en de landbouw en dat hijzelf daarna een gesprek met Spaak heeft gehad. Deze was voornemens op korte termijn tot ondertekening van overeenkomsten voor Euratom en de gemeenschappelijke markt te komen. Daartoe zou op 25 januari een bijeenkomst op ministersniveau moeten plaats vinden, waarop enkele openstaande punten beslist moeten worden, waarna drie weken rust in Brussel zouden zijn om de zaken nationaal te formuleren. Half februari zou de tekst dan definitief worden vastgesteld, waarna eind februari de ondertekening door de ministers zou plaats vinden. Er zal dan uitermate intensief gewerkt moeten worden. Bij een debat in de Franse assemblée heeft Mollet de indruk gevestigd, dat de overeenkomsten in enkele weken gereed zouden zijn en dat de andere vijf landen akkoord gingen met de prealabele conditie inzake de overzeese gebiedsdelen. Spreker meent echter, dat dit een uitermate zware stap voor ons zou zijn. Daar komt nog bij de uitholling van de aanvankelijke opzet en de Franse prealabele condities o.a. inzake Euratom, maar ook het plan om in het Franse parlement een debat over deze overeenkomsten te houden, voordat de teksten definitief worden vastgesteld, zodat opnieuw condities gesteld zouden kunnen worden. Spreker vraagt zich af of van Nederlandse kant niet òf bilateraal òf samen met andere landen een stap hierover in Parijs moet worden gedaan. De Nederlandse ministers hebben ook met grote bezorgdheid kennis genomen van de wijze, waarop de kwestie van het aankoop- en verkoopmonopolie in Euratom is behandeld. De Verenigde Staten zouden aanvankelijk bereid geweest zijn uranium aan Euratom tegen gemakkelijker condities dan aan de afzonderlijke landen te leveren, maar dit is achterhaald. Bovendien blijkt, dat de Belgische Congo niet 3000 ton zal kunnen leveren, zoals aanvankelijk was gezegd, maar slechts ongeveer 400 ton per jaar, terwijl Frankrijk de produktie zou kunnen opvoeren tot 3000 ton uranium, dat echter twee maal zo duur is als van andere producenten. De Nederlandse delegatie is genoopt geweest een algemeen voorbehoud ten aanzien van de overeenkomst inzake Euratom te maken, maar onze delegatie staat hierbij alleen.

De minister-president stelt voor, dat een afzonderlijke vergadering over deze zaak wordt gehouden, waarbij aan de hand van een nota beslissingen kunnen worden genomen. Spreker is van gevoelen, dat het bezwaarlijk is zich ten aanzien van Euratom en de gemeenschappelijke markt te binden, aangezien de Fransen in Brussel over de andere landen heenlopen. Dit betreft niet alleen de Franse condities inzake de overzeese gebiedsdelen en inzake Euratom, maar ook om de onaanvaardbare constructie, dat Frankrijk in feite niet aan de gemeenschappelijke markt meedoet, maar van de andere landen verlangt, dat zij zijn produkten tegen hoge prijzen afnemen. Spreker vraagt thans alleen, dat de Nederlandse delegatie zich ten aanzien van al die eisen van Frankrijk vrij houdt. Minister Zijlstra heeft tegen het houden van een afzonderlijke vergadering van de ministerraad geen bezwaar, maar meent, dat dan thans ook geen beslissingen genomen moeten worden. De minister-president tekent hierbij aan, dat de ministerraad en de Nederlandse delegatie vrij moeten staan tegenover de Franse eisen, terwijl ook de andere landen niet de indruk moeten krijgen, dat Nederland akkoord gaat en dat alles in kannen en kruiken is. Minister Luns meent, dat dan in elk geval de bilaterale stap in Parijs moet worden gedaan. De raad gaat hiermede akkoord.

Minister Zijlstra meent, dat omtrent de besprekingen inzake Euratom thans wel een beslissing moet worden genomen. Minister Luns antwoordt, dat Spaak dit wel wenste, maar dat onzerzijds wordt gezegd, dat dit nog niet kan. De minister-president meent, dat daarbij ook nog gesproken moet worden over hoe het standpunt is ten aanzien van de Assemblée en het Hof en wat de situatie is ten opzichte van de samenwerking op atoomgebied met Noorwegen, de Verenigde Staten, Engeland, de C.E.R.N. in Genève en de O.E.E.C. Minister Luns merkt op, dat de verhouding tot de Verenigde Staten is beschreven in de nota, die bij agendapunt 11 behoort.

3 f. Teruggave genaast Duits vermogen door de Verenigde Staten
(Brief van de minister van Buitenlandse Zaken dd. 21 december 1956, nr.9551, met bijlagen; zie m.r. 17 december 1956, punt 3 e)

Minister Luns heeft er geen bezwaar tegen, dat de rondgezonden nota op de agenda voor de volgende vergadering geplaatst wordt. Hij voegt hieraan toe, dat uit de reacties van verschillende belanghebbende landen blijkt, dat men in het algemeen weinig geneigd is een voorstel inzake het vragen van een uitspraak van het internationale hof te steunen. De raad besluit deze nota aan te houden tot de volgende vergadering.